

Przykładowa ocena wystąpień mówców

Spójrzmy okiem sędziego na dwa przemówienia pierwszych mówców debaty. Jako przykład przeanalizujemy tezę dotyczącą podatku liniowego, wykorzystując argumenty sformułowane przez Witolda Orłowskiego.

Przemówienie zawodnika A1

Zanim rozpoczniemy debatę, chciałbym wyjaśnić znaczenie najważniejszych terminów naszej tezy:

- **podatek liniowy:** nazwa powstała w wyniku nieprecyzyjnego przetłumaczenia tytułu wydanej w 1995 r. książki dwóch ekonomistów amerykańskich, Roberta E. Halla i Alvina Rabushki, „The Flat Tax”, który prawidłowo powinien brzmieć „podatek jednolity”. Ich propozycja opiera się na zastąpieniu podatku progresywnego (w USA od 15 do 39,6%) jednolitą stawką 19% oraz połączeniu jej z likwidacją ulg i odliczeń [Wernik]
- **obowiązywać:** być powszechnie uznaną zasadą, zwyczajem, prawem ważnym w danym kraju, środowisku, mieć moc prawną [„Słownik języka polskiego”]

Kryterium, jakiego nasz zespół będzie bronić w tej debacie, to długookresowy wzrost gospodarczy w naszym kraju, który uzyskamy po wprowadzeniu podatku liniowego. Argumenty naszego zespołu, które teraz przedstawię, potwierdzą to stwierdzenie.

W Polsce powinien obowiązywać podatek liniowy, ponieważ:

Po pierwsze: obniżenie najwyższych stawek podatkowych zmotywuje najlepiej zarabiających do jeszcze większego wysiłku i kolejnych inwestycji, co będzie napędzać całą gospodarkę. Jak uważa Roman Włodkowski, dowolność dysponowania legalnie wypracowanymi zyskami sprawi, iż ludzie przedsiębiorczy będą mogli uzyskać kredyt inwestycyjny, co przyczyni się do dalszego polepszenia ich sytuacji, a co za tym idzie – gospodarki krajowej. [Włodkowski]

Po drugie: niższe opodatkowanie zamożniejszej części społeczeństwa spowoduje wzrost oszczędności w skali kraju, ponieważ bogatsi potrafią zaoszczędzić i zainwestować finansowe nadwyżki. Doświadczenia krajów, które wyciągnęły wnioski z teorii Laffera, wskazują, że zmiana sposobu opodatkowania dochodów pociągnęła za sobą, w każdym przypadku, znaczące przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego, ograniczenie szarej strefy oraz wzrost wpływów do budżetu. [Tomczak]

Po trzecie: uprości się system podatkowy w naszym kraju, co pozwoli podatnikom bez kłopotu złożyć zeznanie podatkowe, ograniczy koszty pobierania podatków i zwiększy ściągalność podatku. Podatek liniowy mógłby znacznie ograniczyć liczbę podatników obowiązanych do składania rocznych zeznań podatkowych – jednolita stawka stosowana przez każdego płatnika wyeliminuje taką potrzebę w odniesieniu do wielu podatników. Plusem podatku liniowego jest jego administracyjna oszczędność, co niejako wynika z prostoty tego podatku. Wspomniana powyżej eliminacja potrzeby corocznego wypełniania odpowiedniego formularza PIT byłaby bowiem elementem radykalnego uproszczenia i potanienia administracji skarbowej. [Fiszer]

Uwagi sędziego do przemówienia zawodnika A1:

Rolą pierwszego mówcy jest zdefiniowanie pojęć, omówienie kryterium, podporządkowanych mu argumentów uzasadniających tezę oraz wprowadzenie dowodów (może je tylko zasygnalizować). Ze wszystkich tych zadań mówca się wywiązał.

Przedstawił definicje, przy czym należy pochwalić to, iż przy definicji podatku liniowego sięgnął do tekstu źródłowego Rabushki i Halla. Powinien wyraźniej wyjaśnić, co dla zespołu A oznacza „obowiązywać”, np. od kiedy? na jakich warunkach?

Mówca odniósł kryterium do tezy i połączył z argumentami. Argumenty poprawne, choć w pewnej mierze spekulatywne. Dowody w zbyt dużym stopniu opierają się na opinii ekspertów, w zbyt małym odwołują się do faktów i liczb.

Propozycja oceny indywidualnej (ballot):

Organizacja: bardzo dobry

Argumentacja: dobry

Dowody: dobry

Prezentacja: dobry

Przemówienie zawodnika N1

Zadaniem naszej drużyny jest odrzucenie tezy brzmiącej: W Polsce powinien obowiązywać podatek liniowy. Zgadza się z definicjami przedstawionymi przez naszych szanownych oponentów. Nie możemy jednak przystać na zaproponowane przez nich kryterium. Oczywiście przyznajemy, iż rozwój gospodarczy jest Polsce potrzebny, ale w dzisiejszej sytuacji jeszcze istotniejsza jest społeczna stabilność, a tej nie zapewnią pogłębiające się nierówności oraz wzrost obciążeń podatników gorzej zarabiających. Szanowni Państwo! Czy najubożsi mają przede wszystkim ponosić koszty utrzymania państwa? [Bugaj]

Zanim przedstawię naszą linię argumentacji, odniosę się do argumentów drużyny przeciwnej.

W pierwszym argumencie stwierdziliście, iż podatek liniowy ma charakter motywacyjny, czego nie da się doświadczalnie zweryfikować. [Bugaj]

Ponadto wprowadzenie tego podatku w wersji zaproponowanej przez pomysłodawców nie dość, że nie będzie zachęcało do inwestowania, to wręcz będzie skłaniało firmy do wchodzenia w szarą strefę – do przyjmowania statusu spółek zagranicznych w celu uniknięcia opodatkowania, baza podatkowa w projekcie Rabushki i Halla nie obejmuje bowiem dochodów pozakrajowych. [Augustyniak]

Wasz drugi argument dotyczył skutków makroekonomicznych. Podatek liniowy nie przyczynia się do rozwoju w większym stopniu niż np. progresywny. [Kudła] Z raportu Europejskiego Banku Centralnego wynika także, iż nie da się zauważyć związku pomiędzy wzrostem PKB a wprowadzeniem podatku liniowego np. w krajach bałtyckich. [Wernik] W Rosji wzrost ten wynikał głównie z poprawy w systemie ściągania należności podatkowych. [Augustyniak] Ściągalność podatku nie zależy – jak twierdzicie w trzecim argumencie – od zastosowania systemu jednostawkowego. W krajach skandynawskich obywatele bez szemrania płacą wysokie podatki, a państwo nie ma kłopotów z ich pobieraniem; to w większym stopniu kwestia budowanego przez pokolenia zaufania do fiskusa, do państwa, niż wprowadzania podatku liniowego. [Łucyan]

A teraz pokrótce przedstawię nasze argumenty, które rozwinie mój kolega na pozycji A2.

Pierwszy argument: wprowadzenie podatku liniowego doprowadzi do rozwarstwienia społeczeństwa. Przeprowadzone symulacje takiego rozwiązania odniesionego do Wielkiej Brytanii wykazały, iż pogorszyłaby się sytuacja finansowa osób osiągających średnie dochody, zyskaliby natomiast przede wszystkim najbogatsi. [Augustyniak] Również w Polsce beneficjentami byłiby najzamożniejsi.

Drugi: taka reforma doprowadzi do spadku wpływów do budżetu, przy dwóch stawkach w 2009 r. może to oznaczać zmniejszenie wpływów o 17 do 20 mld zł, tzn. blisko 1,5% prognozowanego PKB; dalsze obniżenie stawki 32 proc. do 18 proc. kosztowałoby ok. 10 mld zł (0,7% PKB). [Wernik]

Trzeci: ludzie obawiają się takiej zmiany, gdyż nie będzie służyła ich interesom, a co najwyżej interesom ich bogatszego sąsiada. Te nastroje przytłaczającej większości społeczeństwa mieszczącej się w pierwszym przedziale skali podatkowej wyraża zdanie polityka: „Jak panowie powiedzą społeczeństwu, że bogatym obetnie się z 40 do 15%, a biednym z 19 do 15%, to pomysł ten będzie nie do zaakceptowania przez większość Polaków”. [Tomczak]

Uwagi sędziego do przemówienia N1:

Rolą pierwszego mówcy drużyny N jest odniesienie do definicji, porównanie kryteriów, podważenie linii argumentacji przeciwnika oraz przedstawienie własnego uzasadnienia tezy. O wszystkich tych zadaniach mówca starał się pamiętać.

Zaakceptował definicje, przy czym nie odniósł się do szczegółowych zasad obowiązywania podatku liniowego w naszym kraju.

Mówca odniósł się do wszystkich elementów wypowiedzi adwersarza. Pewne zastrzeżenia wzbudza kompozycja – zbyt wiele uwagi poświęcono kwestionowaniu argumentów zespołu A, co spowodowało dość pobieżne zaprezentowanie case’u drużyny N. Nieprecyzyjny wydaje się kontrargument do pierwszego argumentu A – jaki związek widzi zawodnik N1 między ewentualnym brakiem motywacji u przedsiębiorców po wprowadzeniu podatku liniowego w Polsce a sposobem obliczania bazy podatkowej przez Rabushkę i Halla w USA. Podobne wnioskowanie zastosował zresztą mówca w pierwszym argumencie własnym (przykład Wielkiej Brytanii i Polski).

Mówca odniósł własne kryterium do tezy i połączył z argumentami. Argumenty i dowody zasygnalizował.

Propozycja oceny indywidualnej (ballot):

Organizacja: dostateczny

Argumentacja: dobry

Dowody: dobry

Prezentacja: dobry